

XIX SKYRIUS

PROJEKTAVIMO PASLAUGOS, STATYBOS DARBAI, STATYBINĖS MEDŽIAGOS

45. Projektavimo paslaugos ir statybos darbai:

45.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

45.1.1. ¹ tiekėjai turi turėti reikiamą techninį pajėgumą, pirkimo sutarties vykdymo metu taikyti konkrečias aplinkosaugos vadybos priemones, tenkinančias šiuos reikalavimus:

45.1.1.1. veiksmingos gyvūnijos ir augalijos apsaugos statybvietėje ir aplink ją užtikrinimas;

45.1.1.2. bet kokių kenksmingų atliekų ir pavojingų cheminių medžiagų nuotėkio, galinčio pakenkti aplinkai, prevencija;

45.1.1.3. statybvietėje susidarančių atliekų kiekio, skleidžiamo triukšmo ir eismo spūsčių mažinimas;

45.1.1.4. efektyvus elektros energijos ir vandens naudojimas ir kt.²

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: EMAS arba LST EN ISO 14001 sertifikatas arba tiekėjo parengtų taikomų aplinkos apsaugos vadybos priemonių aprašymas (parengtas pagal Aprašo 14 p.), arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.1.2. ³ naujai statomų pastatų energetinio naudingumo klasė turi būti ne mažesnė kaip A.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: techniniai dokumentai arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.1.3. ⁴ turi būti taikomi pažangūs energiją taupančių pastatų konstrukciniai ar inžineriniai sprendimai: energiją taupančios apšvietimo, šildymo, kondicionavimo, didelio naudingumo bendros šilumos bei elektros energijos gamybos, vėdinimo sistemos, efektyvaus vandens naudojimo, atliekų kiekio mažinimo, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo, pastato orientacija pasaulio šalių atžvilgiu, langų parinkimas ir kt.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: įvykdytų panašių pirkimo sutarčių sąrašas (pateikiant sutarčių aprašymus) arba kiti lygiaverčiai įrodymai. Tiekėjas (architektas) turi įrodyti, kad turi patirties projektuojant pastatus, kurrie atitinka kriterijuje numatytus reikalavimus;

45.1.4. ⁵ statyboje naudojamos statybinės medžiagos turi atitikti minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (46 produktas „Statybinės medžiagos“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas arba sertifikatai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.1.5. vykdant projektavimo paslaugas ir (ar) statybos darbus, rekomenduojama atsižvelgti į elektros lempoms, patalpų apšvietimo projektavimo paslaugoms ir patalpų apšvietimo montavimo darbams nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (54 produktas „Patalpų apšvietimo montavimo darbai“);

45.1.6. rekomenduojama, kad pastate būtų įrengiami vandenį taupantys santechnikos įtaisai ir įranga, atitinkantys minimalius aplinkos apsauginius kriterijus (XXV skyrius „Santechnikos įtaisai, įranga ir jų montavimo darbai“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (45.1.5–45.1.6 papunkčiams) ekologinis ženklas arba sertifikatai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

45.2.1. pirkimo procese negali dalyvauti tiekėjas, kuris yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, kurį perkančioji organizacija gali įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis. Šiame punkte vartojama sąvoka „profesinis pažeidimas“ suprantama kaip profesinės etikos pažeidimas, kai nuo tiekėjo pripažinimo nesilaikančiu profesinės etikos normų momento praėjo mažiau kaip vieni metai, arba kaip konkurencijos, darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos teisės aktų

¹ Šis kriterijus taikomas statybos darbams.

² Nustato perkančioji organizacija.

³ Šis kriterijus taikomas ir statybos darbams ir projektavimo paslaugoms.

⁴ Šis kriterijus taikomas projektavimo paslaugoms.

⁵ Šis kriterijus taikomas statybos darbams.

pažeidimas, už kurį tiekėjui, kuris yra fizinis asmuo, yra paskirta administracinė nuobauda, o tiekėjui, kuris yra juridinis asmuo, – ekonominė sankcija, nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose, kai nuo sprendimo, kuriuo buvo paskirta ši sankcija, įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai. Jeigu pirkime dalyvaujantis tiekėjas, kuris yra juridinis asmuo, pažeidė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnį, toks pažeidimas pagal šį punktą laikomas profesiniu pažeidimu, jeigu nuo sprendimo paskirti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme nustatytą ekonominę sankciją įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: tiekėjo deklaracija arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.2.2. ne mažiau kaip 30 % energijos poreikio turi būti tenkinama, naudojant vietinius atsinaujinančius energijos išteklius (AEI)⁶;

45.2.3. naujai statomų pastatų energetinio naudingumo klasė turi būti ne mažesnė kaip A+;

45.2.4. turi būti pateiktas mokymo planas, kaip ir kokio turinio apmokymai apie efektyvų elektros naudojimą bus praversti pastato valdytojams užbaigus statybas;

45.2.5. transportuojant reikiamas medžiagas į statybvietę ir iš jos, turi būti naudojami daugkartiniai konteineriai;

45.2.6. turi būti mažinamos statybinių medžiagų ir gaminių pakuočių atliekos (pakuotės gražinamos tiekėjui, pakartotinai naudojamos, perdirbamos ar kitaip naudojamos);

45.2.7. turi būti pakartotinai naudojamos, perdirbamos ar kitaip naudojamos pastatų griovimo ir statybos procesuose susidariusios atliekos;

45.2.8. ⁷projektavimo darbe turi būti naudojamos būvio ciklo sąnaudų (angl. LCC) ir būvio ciklo analizės (angl. LCA) vertinimo priemonės⁸;

45.2.9. plieno gaminiams valyti, rūdintis ir dažams nuo jų šalinti neturi būti naudojamos sprogiosios silicio medžiagos.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (45.2.2–45.2.9 papunkčiams) techniniai dokumentai arba tiekėjo deklaracija, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.2.10. statyboje naudojamos statybinės medžiagos turi atitikti išplėstinius aplinkos apsaugos kriterijus (46 produktas „Statybinės medžiagos“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas arba sertifikatai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

45.2.11. vykdant projektavimo paslaugas ir (ar) statybos darbus, rekomenduojama atsižvelgti į elektros lempoms, patalpų apšvietimo projektavimo paslaugoms ir patalpų apšvietimo montavimo darbams taikytinus išplėstinius aplinkos apsaugos kriterijus (54 produktas „Patalpų apšvietimo montavimo darbai“);

45.2.12. rekomenduojama, kad pastate būtų įrengiami vandenį taupantys santechnikos įtaisai ir įranga, atitinkantys išplėstinius aplinkos apsauginius kriterijus (XXV skyrius „Santechnikos įtaisai, įranga ir jų montavimo darbai“).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (45.2.11–45.2.12 papunkčiams) ekologinis ženklas arba sertifikatai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

46. Statybinės medžiagos:

46.1. minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai:

46.1.1. statybos produktų sudėtyje neturi būti sieros heksafluorido (SF₆);

46.1.2. paruoštų naudoti patalpų vidaus ir išorės dažų produkte lakiųjų organinių junginių (LOJ), kurių pradinė virimo temperatūra, esant standartiniam 101,3 kPa slėgiui, yra ne aukštesnė kaip 250 °C, turi būti ne daugiau kaip:

⁶ Tai pačiame pastate esantys atsinaujinančios elektros gamybos pajėgumai (pavyzdžiui, saulės skydai ir elementai, biokatalai, vėjo turbinos ir k.t.).

⁷ Kriterijus taikomas tik kaip ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus

⁸ Būvio ciklo sąnaudų (angl. LCC) įvertinimas, kai projektavimo metu įvertinamos visos išlaidos reikalingos pastato statybai ir eksploatacijai. Būvio ciklo analizė (angl. LCA), kai įvertinama viso pastato ar jo dalies poveikis aplinkai per visą jo gyvavimo ciklą.

Eil. Nr.	Produkto aprašymas	LOJ ribinė vertė g/l (įskaitant vandenį)
1.	Vidinių sienų ir lubų matinės dangos (blizgesys, esant 60° kampui, mažesnis kaip 25) dengimo medžiagos	10
2.	Vidinių sienų ir lubų blizgiosios dangos (blizgesys, esant 60° kampui, mažesnis kaip 25) dengimo medžiagos	40
3.	Išorinių sienų mineraliniam pagrindui skirtos dangos	25
4.	Vidaus ir (ar) išorės apdailos ir plakiravimo dažai medienai bei metalui	80
5.	Vidaus apdailos lakai ir medienos beicai, įskaitant neskaidrius medienos beicus	65
6.	Išorės apdailos lakai ir medienos beicai, įskaitant neskaidrius medienos beicus	75
7.	Vidaus ir išorės plonasluoksniai medienos beicai	50
8.	Gruntai ir rišamieji gruntai	15
9.	Rišamieji gruntai	15
10.	Vienkomponentinės dangos dengimo medžiagos ⁹	80
11.	Dvikomponentės reaktyviosios dangos ¹⁰ , skirtos specialiam galutiniam naudojimui (pvz., grindims)	80
12.	Dekoratyvinės dangos	80
13.	Antikoroziniai dažai	80

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba saugos duomenų lapas, arba tiekėjo ar gamintojo deklaracija, kad produktas atitinka nurodytus reikalavimus, arba paskelbtosios (notifikuotos) institucijos bandymo, atlikto pagal LST EN ISO 11890-2 „Dažai ir lakai. Lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekio nustatymas. 2 dalis. Dujų chromatografijos metodas“ arba LST EN ISO 17895 „Dažai ir lakai. Lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekio emulsiniuose dažuose su mažu LOJ kiekiu (indo LOJ) nustatymas“ standartuose ar jiems lygiaverčiuose standartuose nustatytus metodus, ataskaita, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

46.1.3. patalpų vidaus ir išorės dažų sudėtyje neturi būti daugiau kaip 0,01 % pagal masę pavojingų cheminių medžiagų, klasifikuojamų priskiriant bet kurią iš toliau nurodytų pavojingumo frazę pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008: toksiškos ar labai toksiškos (H300, H301, H304, H310, H311, H330, H331), toksiška patekus į akis (EUH070), kenkia organams (H370), galinčios pakenkti organams (H371), veikiant ilgą laiką pakenkia kai kuriems organams (H372, H373), galinčios sukelti alerginę odos reakciją (H317), įkvėpus gali sukelti alerginę reakciją, astmos simptomus arba apsunkinti kvėpavimą (H334), sukeliančios paveldimus genetinius defektus (H340, H341), kancerogeninės (H350, H350i, H351), toksiškos reprodukcijai (H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362), pavojingos vandens aplinkai H400, H410, H411, H412), gali sukelti ilgalaikį kenksmingą poveikį vandens organizmams (H413), pavojinga ozono sluoksniui (EUH059).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba saugos duomenų lapas, arba paskelbtosios (notifikuotos) institucijos atlikto bandymo protokolas, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

46.1.4. 70 % medienos, medienos medžiagų ir gaminių turi būti iš miškų, sertifikuotų naudojant *FSC* ar *PEFC* miškų sertifikavimo sistemas arba lygiavertes sertifikavimo sistemas.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: sertifikatas *FSC* arba *PEFC*, arba kitas darnaus miškų ūkio standartas, arba nepriklausomos įstaigos atliktas bandymo protokolas, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

⁹ Vienkomponentės dangos – gaunamos iš plėvelę sudarančios medžiagos. Jos skirtos taikyti ten, kur padengimams reikia specialių eksploatacinių savybių, pvz., kaip gruntas ir baigiamoji danga plastikui, gruntas geležies paviršiams, gruntas reaktyviems metalams, pvz., cinkui ir aliuminiui, antikorozinės baigiamosios dangos, grindų dangos, įskaitant medines ir betonines grindis, atsparios grafitui, atsparios užsiliepsnojimui ir atitinkančios higienos reikalavimus maisto ar gėrimų pramonėje arba sveikatos paslaugų tarnybose).

¹⁰ Dvikomponentės dangos – tai panašios paskirties kaip ir vienkomponentės dangos, bet į kurias prieš naudojimą pridedamas papildomas komponentas (pvz., tretiniai aminorai).

46.1.5. pakuotės turi atitikti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: gamintojo ir (ar) importuotojo raštiškas patvirtinimas apie pakuotės atitiktį arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

46.2. išplėstiniai aplinkos apsaugos kriterijai:

46.2.1. vidaus ir išorės apdailos dažų ir lakų sudėtyje:

46.2.1.1. produkte arba jame naudojamose sudedamosiose dalyse sunkiųjų metalų arba jų junginių: kadmio, švino, chromo (VI), gyvsidabrio, arseno, bario, seleno, kobalto ir stibio neturi būti daugiau kaip 0,01 % produkto masės;

46.2.1.2. neturi būti naudojami alkilfenoletoksilatai (APEOs);

46.2.1.3. neturi būti didesnė kaip 0,05 % produkto masės (masė/masė) izotiazolinono junginių koncentracija (išskyrus lauko medienos dažus ir lakus, kuriuose ji turi neviršyti 0,20 % produkto masės)¹¹;

46.2.1.4. laisvo formaldehido kiekis neturi būti didesnis kaip 0,001 % produkto masės;

46.2.1.5. ant produkto pakuotės arba kartu su produktu turi būti pateikta:

46.2.1.5.1. informacija, kaip, siekiant mažinti dažų atliekas, apskaičiuoti dažų poreikį; nurodyti orientacinį rekomenduojamą kiekį (pvz., 1 m² sienos nudažyti reikia x litrų dažų) ir ką daryti su nesunaudotais dažais; jei taikoma, pateikti internetinę nuorodą arba kontaktinę informaciją, kuria naudodamasis vartotojas galės gauti išsamesnę informaciją;

46.2.1.5.2. patarimai ir rekomendacijos: pateikiamos pagrindinės rekomendacijos dėl naudotinių asmeninių apsaugos priemonių; nurodytos papildomos priemonės, taikytinos naudojant purškimo įrangą: valymo įrangos naudojimas ir tinkamas atliekų tvarkymas (siekiant mažinti vandens ir dirvožemio taršą).

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba gamintojo techniniai dokumentai, arba saugos duomenų lapas, arba paskelbtosios (notifikuotos) institucijos atlikto bandymo protokolas, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

46.2.2. visa mediena, medienos medžiagos ir gaminiai turi būti iš miškų, sertifikuotų naudojant *FSC* ar *PEFC* miškų sertifikavimo sistemas arba lygiavertes sertifikavimo sistemas.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: sertifikatas *FSC* arba *PEFC*, arba kitas darnaus miškų ūkio standartas, arba nepriklausomos įstaigos atliktas bandymo protokolas, arba kiti lygiaverčiai įrodymai;

46.2.3.¹² numatomų įsigyti statybinių medžiagų ir produktų (pavyzdžiui, langų, durų, dažų, grindų dangos, izoliacinių medžiagų ir panašiai) tam tikra procentinė dalis (skaičiuojant pagal vertę) turi būti pagaminta laikantis I tipo¹³ ekologinio ženklo standartų (pagal LST EN ISO 14024 „Aplinkosauginiai ženklai ir aplinkosauginės deklaracijos. I tipo aplinkosauginis ženklinimas. Principai ir procedūros“ arba lygiavertį standartą);

46.2.4.¹⁴ numatomų įsigyti statybinių medžiagų ir produktų tam tikra procentinė dalis (skaičiuojant pagal vertę) turi būti pagaminta atsinaujinančių išteklių pagrindu.

Atitiktį reikalavimams įrodantys dokumentai: (46.2.3–46.2.4 papunkčiams) ekologinis ženklas *European Ecolabel* arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

¹¹ Išimties tvarka leidžiama naudoti šiuos konservantus, kurių dalis bendrame paruošto naudoti produkto izotiazolinono junginių kiekyje neviršija šių ribų: 2-metil-2H-izotiazol-3-onas – 0,02 %, 1,2-benzizotiazol-2(2H)-onas – 0,05 %, 2-oktil-2H-izotiazol-3-onas – 0,05 %, išskyrus lauko medienos dažus ir lakus, kuriuose šios medžiagos koncentracija gali būti didesnė 5-chlor-2-metil-4-izotiazolin-3-onas ir (ar) 2-metil-4-izotiazolin-3-onas – 0,0015 %.

¹² Šis kriterijus taikomas tik kaip ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus.

¹³ Daugiakriterinis ekologinio ženklinimo būdas, kai trečioji šalis suteikia ekologinio ženklo licenciją konkrečiam gaminiui, pasižyminčiam tam tikromis aplinkai palankiomis savybėmis, įvertinama šio gaminio būvio ciklą.

¹⁴ Šis kriterijus taikomas tik kaip ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus.